

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi J. I. i C. I.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w W. w sprawie o sygn.
V ACa 2003/23,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w W.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 14 maja 2025 r.,

1. **stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w W.
w sprawie o sygn. V ACa 2003/23 nastąpiła przewlekłość
postępowania;**
2. **przyznaje J. I. i C. I. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w
W. sumę pieniężną w wysokości po 2 500 (dwa tysiące pięćset)
złotych za okres od 24 kwietnia 2020 r. do maja 2025 r.;**
3. **oddala skargę w pozostałym zakresie;**
4. **zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w W. na rzecz
J. I. i C. I. kwotę po 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z
odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia
pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
postanowienia Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w W.
do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski Adam Redzik

UZASADNIENIE

J. I. i C. I. (dalej: „skarżący”), działając przez pełnomocnika profesjonalnego, pismem datowanym na 26 lutego 2025 r. wnieśli skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w W., sygn. V ACa 2003/23, wnosząc o:

1. stwierdzenie, że w niniejszym postępowaniu nastąpiło naruszenie przez Sąd Apelacyjny w W. (omyłkowo w *petitum* pozwu wskazano Sąd Okręgowy) prawa skarżących do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (przewlekłość postępowania);
2. wydanie sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia podjęcia odpowiednich czynności niezbędnych do rozpoznania niniejszej sprawy, w szczególności doręczenia stronie powodowej odpisu apelacji oraz wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej;
3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz każdego ze skarżących sumy pieniężnej w wysokości po 3000 zł (słownie: trzy tysiące złotych 00/100), łącznie 6000 zł (słownie: sześć tysięcy złotych);
4. zasądzenie na rzecz skarżących kosztów niniejszego postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że akta zostały przesłane do Sądu Apelacyjnego 18 września 2023 roku. Sprawa została zarejestrowana w V Wydziale Cywilnym pod sygn. akt V ACa 2003/23. Podniesiono, że ostatnią i jedyną czynnością podjętą w postępowaniu apelacyjnym, spowodowanym wywiezioną apelacją pozwanego, było doręczenie zawiadomienia o składzie Sądu z 6 października 2023 r. (doręczone stronie powodowej 9 października 2023 r.). Wskazano także, że 4 grudnia 2024 r. strona powodowa wystosowała prośbę o przyspieszenie postępowania, jednakże mimo tej prośby sąd w dalszym ciągu nie podjął w sprawie żadnych czynności.

Prezes Sądu Apelacyjnego w W. pismem z 24 kwietnia 2025 r. zgłosił swój udział w sprawie i wywiódł odpowiedź na skargę. W piśmie wskazano, że „nie sposób negować, że czas trwania postępowania w sprawie może nie być przez skarżących postrzegany jako zadowalający dla nich. Wynosi on bowiem przed Sądem pierwszej instancji 2 lata i 9 mieś., a przed Sądem Apelacyjnym w W.

1 rok i 8 miesięcy. Podkreślić trzeba, że w postępowaniu apelacyjnym zostały podjęte czynności dotyczące braków apelacji. Następnie zarządzono doręczenie odpisu apelacji oraz wyznaczony został termin rozprawy”. Prezes Sądu Apelacyjnego w W. zwrócił uwagę także na trudności kadrowe i znaczny wpływ spraw dotyczących roszczeń związanych z tzw. kredytem frankowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do oceny skargi wskazać należy, na co zwrócił uwagę Prezes Sądu Apelacyjnego, że w punkcie 1) *petitum* skargi skarżący domagają się stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w W.. Biorąc jednak pod uwagę podaną sygnaturę sprawy, żądanie wyartykułowane w punkcie 2 *petitum* skargi, a także jej uzasadnienie, że jest to omyłka pisarska. Dlatego też uznać należy, że skarga dotyczy postępowania przed Sądem Apelacyjnym w W..

Skarga wniesiona w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 ze zm., dalej także: „u.s.p.p.”) zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ustawodawca w art. 2 ust. 2 u.s.p.p. wskazał elementy podlegające analizie na etapie postępowania w przedmiocie przewlekłości. W świetle tego przepisu dokonując oceny uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej

jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Wskazać należy, że ustawodawca nie zdecydował się na określenie terminu, po upływie którego następuje przewlekłość postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodejmowaniu czynności należy utożsamiać z przewlekłością sądu (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20).

Ocena przewlekłości postępowania ma jednak charakter indywidualny i uwzględnia okoliczności konkretnej sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). W toku postępowania o stwierdzenie przewlekłości postępowania sąd oceniający sprawę analizuje nie tylko okres zaniechania jej rozpoznania, lecz bierze pod uwagę wszystkie kryteria, o których stanowi art. 2 ust. 2 u.s.p.p.

Na potrzeby niniejszego postępowania dokonano analizy akt postępowania toczącego się w Sądzie Apelacyjnym w W. o sygn. V ACa 2003/23. Postępowanie sądowe w ocenianej sprawie zainicjowane zostało 24 kwietnia 2020 r. (data stempla pocztowego, k. 61).

Akta sprawy wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w W. 19 września 2023 r. (data prezentaty, k. 422).

19 września 2023 r. przeprowadzono w systemie SLPS losowanie sędziego referenta (k. 423).

Zarządzeniem z 20 września 2023 r. zarządzono doręczenie stronom informacji o składzie rozpoznającym skargę (k. 424).

13 grudnia 2024 r. (data prezentaty, k. 427) wpłynęło pismo pełnomocnika powodów zawierające prośbę o przyspieszenie postępowania.

7 marca 2025 r. przeprowadzono kontrolę formalną apelacji wydając zarządzenie w tym zakresie, w tym wzywając pełnomocnika pozwanego

do sprecyzowania wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji oraz wzywając pełnomocnika powodów do złożenia oryginału lub prawidłowo poświadczonego za zgodność z oryginałem odpisu pełnomocnictwa (k. 429).

Pismem z 11 marca 2025 r. pozwany wniósł o zobowiązanie strony pozwanej do złożenia pisma przygotowawczego i stwierdzenie, że wniesienie pisma datowanego na 11 marca 2025 r. stanowi wykonanie tego zobowiązania (k. 437).

Pismem z 13 marca 2025 r. pełnomocnik powodów uzupełnił braki w zakresie pełnomocnictwa (k. 443).

Pismem z 18 marca 2025 r. pełnomocnik pozwanego wystosował odpowiedź na zobowiązanie do sprecyzowania wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji (k. 448).

Zarządzeniem z 24 kwietnia 2025 r. zarządzono doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi powodów (k. 452).

Zarządzeniem z 24 kwietnia 2025 r. wyznaczono termin rozprawy na 26 czerwca 2025 r. (k. 453).

Z powyższego jednoznacznie wynika, że Sąd Apelacyjny w W. od 20 września 2023 r. do 7 marca 2025 r. nie podjął żadnej czynności zmierzającej do rozpoznania sprawy. Dopiero po upływie 15 miesięcy przeprowadzono kontrolę formalną apelacji. Taka sytuacja jest niedopuszczalna i powoduje naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skutkiem takiego stanu rzeczy jest powstanie stanu niepewności prawnej. Podkreślić należy, że strona domagała się przyspieszenia rozpoznania sprawy, jednak pozostało ono bezskuteczne. Z analizy akt sprawy nie wynika ponadto, aby strony podejmowały czynności, które powodowałyby przedłużenie postępowania. Nie stanowi tego wywiedzenie jednego pisma przygotowawczego w sprawie przez pozwanego. W związku z tym przyjąć należy, że w ocenianej sprawie wystąpiła bezczynność, która nie znajduje żadnego obiektywnego usprawiedliwienia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 2 u.s.p.p. stwierdził, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w W. w sprawie o sygn. V ACa 2003/23 nastąpiła przewlekłość postępowania.

Na podstawie art. 12 ust. 4 u.s.p.p. Sąd Najwyższy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz skarżących kwoty po 2500 zł tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 u.s.p.p. uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika – od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 zł. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Na poczet tej sumy zalicza się kwoty przyznane już skarżącemu tytułem sumy pieniężnej w tej samej sprawie. Sumy pieniężnej nie przyznaje się w razie uwzględnienia skargi wniesionej przez Skarb Państwa albo państwowe jednostki sektora finansów publicznych.

Sąd Najwyższy uznał za odpowiednie przyznanie skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 2500 zł za okres od 24 kwietnia 2020 r. do 14 maja 2025 r. W ocenie Sądu Najwyższego przyznana kwota rekompensuje skarżącym zaistnienie i skutki przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w W.. Co więcej, jest to zgodne z żądaniem strony.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 u.s.p.p. na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Z uwagi na wyznaczenie terminu rozprawy na 26 czerwca 2025 r. (k. 453) wydawanie zaleceń stało się zbędne.

O kosztach postępowania skargowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i w zw. z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1964).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Tomasz Demendecki Tomasz Przesławski Adam Redzik

MR

[a.ł]